

4.หลักฐานการติดตามการนำไปใช้ประโยชน์

+++++

- 1.หลังจากอบรมเสร็จ 1 เดือนจะมีการติดตามผลการพัฒนาบุคลากรจำนวน 21 คน ที่ผ่านการอบรมแล้ว
- 2.กำหนดให้ผู้เข้าอบรมจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Powerpoint ในหัวข้อที่เกี่ยวกับงานด้านปศุสัตว์ และบันทึกเป็นไฟล์นามสกุล .JPG / .PNG เพื่อใช้ในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และอินโฟกราฟิกนำเสนอผ่านเว็บไซต์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญต่อไป

1. นายมนตรี วรรณทอง สัตวแพทย์อาวุโส

เตือนภัย ! โรคอัมพาตจิ้งหรีด

โรคอุบัติใหม่ในประเทศไทย ! **เชื่อนี้ไม่ติดต่อสุคนและสัตว์อื่น**

โรคอัมพาตจิ้งหรีดเกิดจากเชื้อ Cricket Paralysis Virus (CrPV)

การติดต่อและอาการ
 ไวรัสตัวนี้ติดต่อโดยการกินผ่านระบบทางเดินอาหาร ซึ่งสามารถพบตัวไวรัสได้ที่ตำหน่งของชั้นผิวหนัง ทางเดินอาหาร และปมประสาท ตัวอ่อนที่ได้รับเชื้อจะตายภายใน 3 วันโดยไม่แสดงอาการ จิ้งหรีดวัยเจริญพันธุ์จะแสดงอาการ เจ็บหงอยหลังจากได้รับเชื้อ 8 วัน และหยุดกิน หนวด ริมฝีปาก กราม และหัวกระดุกเป็นพักๆ จากนั้นขาหลังเริ่มเป็นอัมพาต หงายท้อง ชัก และตายหลังจากนั้น 5 วัน

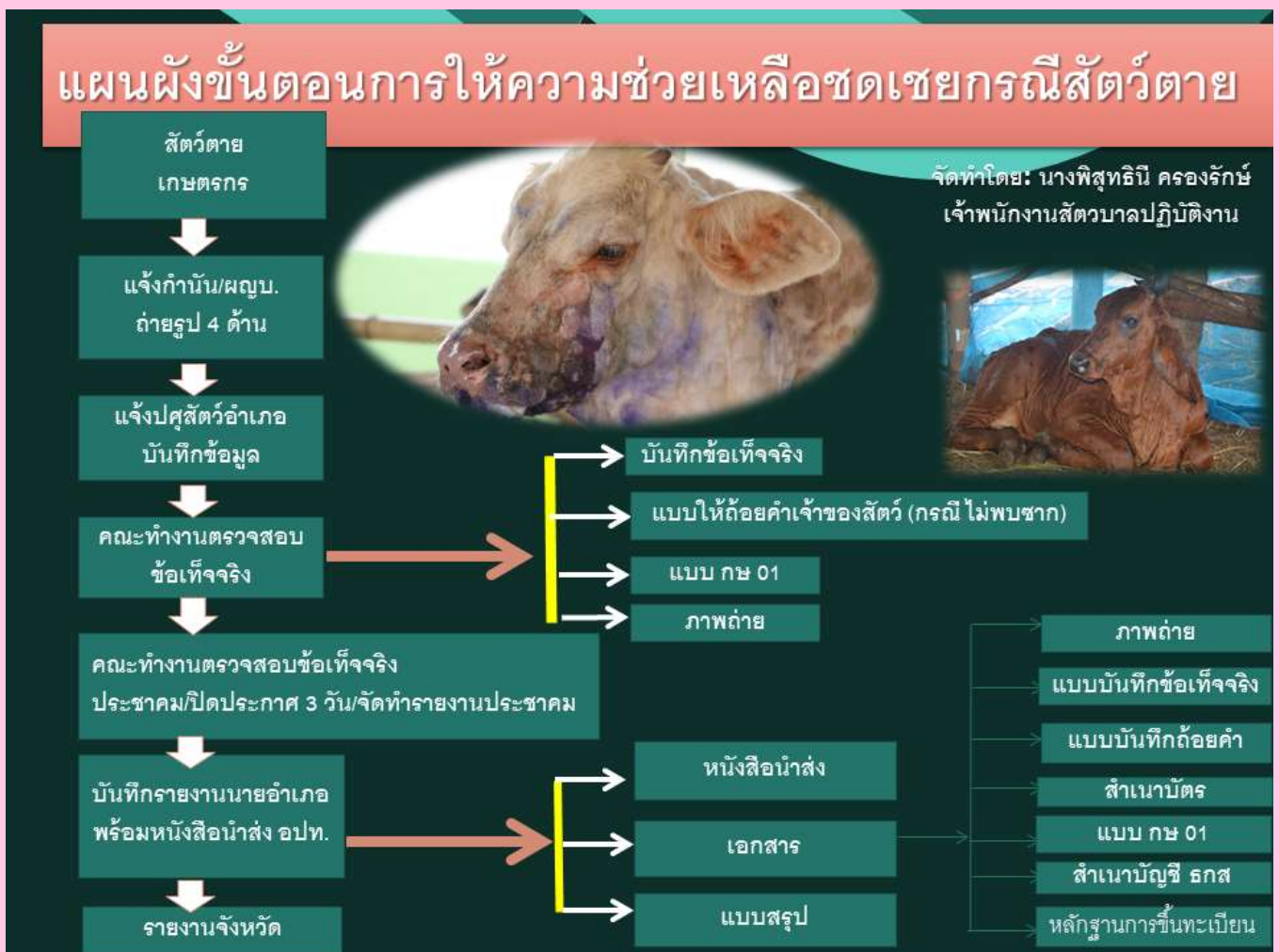
การจัดการเมื่อมีจิ้งหรีดป่วยตาย

1. เมื่อพบจิ้งหรีดป่วย ตาย ให้ทำลายโดยขุดหลุมฝังลึกไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร (เพื่อป้องกันสัตว์อื่นมาคุ้ย) แล้วรดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรค หรือปูนขาว
2. ทำความสะอาด และใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรคร่วมกับการเลี้ยง เช่น ที่อยู่ของจิ้งหรีด อุปกรณ์การให้อาหาร ให้น้ำ ที่วางไข่ มุ้งเขียว ผนัง พื้นทางเดิน และบริเวณรอบโรงเรือน โรงเก็บอาหาร
3. ควรพักโรงเรือนอย่างน้อย 1-2 เดือน

คำเตือน อย่าหลงเชื่อผู้ที่ไม่ใช่สัตวแพทย์ที่แนะนำให้เข้าปฏิบัติงานในการป้องกันหรือรักษาโรค นอกจากนี้การปฏิบัติงานรักษาโรคนี้ไม่ได้ผลดีแล้วยังเป็นกรเพิ่มต้นทุนทำให้เกิดมีขาดค้าง และเชื่อในธรรมชาติเกิดการคือยา ส่งผลเสียต่อผู้บริโภคและ สิ่งแวดล้อมตามมา
 ที่มา : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ กรมปศุสัตว์

จัดทำโดย นายมนตรี วรรณทอง สัตวแพทย์อาวุโส

2. นางพิสุทธินี ครองรักษ์ เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน

3.นางสาวจิราภรณ์ หงษ์จันทร์ เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

ค่างา 5 ย
ป้องกันสุนัขกัด

- 1.อย่าเหยยให้สุนัขโมโท โกรธ
- 2.อย่าเหยยบทาง หัว ตัว ขา หรือ ทำใหสุนัขหรือสัตว์ต่าง ๆ ตกใจ
- 3.อย่าแยกสุนัขที่กำส้งกัดกันด้วยมือเปล่า
- 4.อย่าเหยยขามข้าวหรือเคลื่อนย้ายอาหารขณะที่สุนัขกำส้งกินอาหาร
- 5.อย่ายุ่งหรือเข้าใกล้สุนัขที่ไม่มีเจ้าของหรือไม่ทราบประวัติ

จัดทำโดย นางสาวจิราภรณ์ หงษ์จันทร์
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ

4.นายอภิชัย นาดีสังข์ นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ

โรคปากและเท้าเปื่อยสุกร
FOOT AND MOUTH DISEASE หรือ FMD

สาเหตุ
เกิดจากเชื้อไวรัส เอฟ เอ็ม ดี (FMD Virus)

การติดต่อ

- การติดต่อโดยตรง
- การสัมผัสทางอ้อม การหายใจ การผสมเทียม
- สัตว์ป่วยที่หายจากโรคแล้ว สามารถเป็นพาหะได้ถึง 2 ปี

มีระยะฟักตัว 2-8 วัน มีกไม่เกิน 4 วัน แต่อาจจะอยู่ได้จนถึง 2-3 อาทิตย์

อาการ

ปากอักเสบ มีไข้ เบื่ออาหาร น้ำลายไหลมาก น้ำนมลดมาก ซีบมีเม็ดตุ่มตามริมฝีปาก เหงือก และด้านบนของลิ้น หรือตามกับหนังโรกับ ก็บอาจจะหลุดได้หากเป็นแผล เป็นแผลในปาก

แนวทางการกำจัดโรค

- คัดทิ้ง/ทำลายสุกรที่ป่วยเป็นโรคโดยเร็ว ด้วยวิธีการเผาหรือฝัง
- รักษาตามอาการ โดยการรักษาแผลในปาก หรือ รักษาแผลที่สืบ
- ฉีดยาพวกปฏิชีวนะ เพื่อควบคุมป้องกันโรคแทรกซ้อน
- การจัดการดูแลให้สัตว์อยู่ในที่สะอาด ไม่ชื้นแฉะ
- ล้างทำความสะอาดโรงเรือนด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อให้ทั่ว
- โรยปูนขาวให้ทั่วพื้นคอก ทางเดิน และบริเวณโดยรอบ

การควบคุมและป้องกันโรค

ฉีดวัคซีนป้องกันปีละ 2 ครั้ง ห่างกัน 6 เดือน

ผู้จัดทำ นายอภิชัย นาดีสังข์
ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ
✉ pvlo_ano@dld.go.th
☎ 045541204

5.นางสาวรัตนาวดี สายโท นักวิชาการสัตวบาลปฏิบัติการ

ข้อดี-จุดเด่นของไก่พื้นเมือง

การเลี้ยงไก่พื้นเมือง

พันธุ์ไก่พื้นเมือง เช่น ไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่, ไก่เหลืองหางขาว, กบินทร์, ไก่แดงราชบุรี, ไก่แดง, ไก่ฟ้าทอง, ไก่ดำภูพาน

โรงเรือน
พื้นที่เลี้ยงภายในโรงเรือน ไก่ขุน 8 ตัว/1 ตารางเมตร และไก่พ่อแม่พันธุ์ 5-6 ตัว/1 ตารางเมตร มีรังไข่อย่างน้อย 1 ช่องต่อแม่ไก่ 4 ตัว

การเลี้ยงไก่พื้นเมืองขุน

1. เตรียมโรงเรือน อุปกรณ์ แปลงหญ้า อาหารและน้ำให้พร้อมก่อนนำไปเข้าโรงเลี้ยง
2. หากซื้อลูกไก่มาจากฟาร์มควรกักกักไว้ก่อนอย่างน้อย 21 วัน จึงปล่อยไก่ออกมาภายนอกโรงเรือนได้อย่างอิสระในช่วงเย็น และนำไปกักเลี้ยงในโรงเรือนในช่วงเย็น
3. หลังจากนั้นก็ปล่อยให้ไก่ออกมาภายนอกโรงเรือนได้อย่างอิสระในช่วงเช้าและนำไปกักเลี้ยงในโรงเรือนในช่วงเย็น
4. ไก่ควรได้รับแสงสว่างตามธรรมชาติ หรือหากมีการเลี้ยงและควรให้แสงสว่างที่ไม่จ้าเกินไป (ไม่เกิน 15 ชั่วโมง/วัน)
5. ทำความสะอาดอุปกรณ์ที่นำน้ำหุงกิน และถังอาหารอย่าง น้อยสัปดาห์ละครั้ง
6. อาหารไก่ระยะขุนควรมีโปรตีน 14 เปอร์เซ็นต์ เกษตรกรสามารถผสมอาหารเอง และใช้พิจารณาเบสของดินได้

จัดทำโดย...นางสาวรัตนาวดี สายโท
ศก.แห่งจ. นักวิชาการสัตวบาลปฏิบัติการ

6.นายอานัติ จำเจริญสัตย์ เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน

มารู้จักตราสัญลักษณ์สินค้าปศุสัตว์ปลอดภัยกันเถอะ

เพิ่มความมั่นใจ

ปลอดภัยกับผู้บริโภค

เลือกซื้อที่มีสัญลักษณ์เท่านั้น

ตราสัญลักษณ์
ในการเลือกซื้อสินค้าปศุสัตว์ปลอดภัย

ปศุสัตว์ OK
สถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์และไข่สด
ที่มาจากแหล่งผลิตที่ได้มาตรฐานสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

ปศุสัตว์อินทรีย์
ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเลี้ยงภายใต้หลักธรรมชาติ
โดยปราศจากวัตถุอันตรายสังเคราะห์หรือสารเคมี

โดย นายอานัติ จำเจริญสัตย์ เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน

7.นางสาวนิตยา ปานุเวช นักวิชาการสัตวบาลปฏิบัติการ

โรคปากและเท้าเปื่อย เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัสพบได้ในสัตว์ที่มีกีบคู่ เช่น โค กระบือ สุกร แพะ แกะ และควาย ยกเว้นม้า สำหรับในประเทศไทย พบ 3 ชนิด คือ ชนิด A, O และ Asia 1

การรักษา ไม่มีการรักษาโรคนี้ ยกเว้นการรักษาตามอาการเพื่อป้องกันโรคแทรกซ้อน สัตว์ป่วยจะกลับหายเป็นปกติในเวลา 2-3 สัปดาห์

โรคปากและเท้าเปื่อย (Foot and Mouth disease, FMD)

อาการ

โค กระบือ	มีไข้ ชีมนิ่งกินอาหาร น้่านมลด ขากะแผลก ไม่รวมฝูง น้ำลายไหลยืดเป็นฟอง
แพะ แกะ	มีไข้ ขากะแผลก ไม่ลุกยืน มักไม่ค่อยเห็นอาการที่ช่องปาก
สุกร	มีไข้ ชีมนิ่งกินอาหาร ขากะแผลก เห็นตุ่มน้ำใส พุพองที่ปลายจมูกและลิ้น

การป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย

- ฉีดวัคซีนปีละ 2 ครั้ง ห่างกัน 6 เดือน
- ฉีดวัคซีนครั้งแรก ตั้งแต่อายุ 4-6 เดือน
- ฉีดวัคซีนครั้งที่ 2 หลังฉีดครั้งแรก 3-4 สัปดาห์

น.ส.นิตยา ปานุเวช นักวิชาการสัตวบาลปฏิบัติการ

8.นางสาววิรุฒดี เท้าไม้สน เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน

โรคปากและเท้าเปื่อย

อาการของโรค

- มีไข้ ชีมนิ่ง เบื่ออาหาร หลังจากนั้นจะมีเม็ดตุ่มพองเกิดที่ริมฝีปากในช่องปาก เช่น เหงือกและลิ้น ทำให้น้ำลายไหล กินอาหารไม่ได้ และเกิดเม็ดตุ่มที่ระหว่งช่องกับ โคน ทำให้เจ็บมาก เดินกะแผลกเมื่อเม็ดตุ่มแตกออกอาจมีเชื้อแบคทีเรียทำให้แผลหายได้ช้า

ข้อควรปฏิบัติ

- ฉีดวัคซีนให้สัตว์ปีละ 2 ครั้ง
- พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนเข้า-ออกฟาร์ม
- สัตว์ที่ซื้อใหม่ ต้องกักไว้ดูอาการก่อนนำเข้าฝูง
- หารพยสัตว์ป่วยให้แยกกัก ห้ามขาย ห้ามชำแหละ
- ห้ามเคลื่อนย้าย และแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ภายใน 12 ชั่วโมง

อันตรายจากโรค

- สัตว์อาจไม่ถึงตายแต่ สิ้นเปลืองค่ารักษา สัตว์หายป่วยแล้วโตช้า ให้ผลผลิตลดลง

โดย นางสาววิรุฒดี เท้าไม้สน เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน

9.นางสาวจิตรลดา เสนา เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน

★ การผสมพันธุ์โคเพื่อ ★

มีอยู่ 3 วิธี คือ

- 1. การปล่อยให้พ่อพันธุ์คุมฝูง**
เป็นการปล่อยให้พ่อพันธุ์คุมฝูงแม่โคและให้มีการผสมพันธุ์ตามธรรมชาติ ซึ่งมีข้อดีคือผู้เลี้ยงไม่ต้องคอยสังเกตการเป็นสัดของแม่พันธุ์ พ่อพันธุ์จะทราบและผสมพันธุ์แม่พันธุ์เอง
- 2. การจับผสม**
เป็นการผสมพันธุ์โดยการจับพ่อพันธุ์มาผสมกับแม่พันธุ์ หรือจับแม่พันธุ์มาผสมกับพ่อพันธุ์ การผสมโดยวิธีนี้สามารถแยกพ่อพันธุ์ออกจากหากเพราะจะทำให้พ่อพันธุ์สุขภาพดี
- 3. การผสมเทียม**
เป็นการนำเอาเชื้อพ่อพันธุ์มาผสมกับแม่พันธุ์ที่เป็นสัด โดยผู้ที่ทำการผสมเทียมจะสอดหลอดนำเชื้อเข้าไปในอวัยวะเพศของแม่โคที่เป็นสัด

จัดทำโดย นางสาวจิตรลดา เสนา
เจ้าพนักงานสัตวบาลปฏิบัติงาน

10.นางบังอร อุปริมาตกร เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน

เลือกซื้อเนื้อหมูอย่างไร ให้ OK

- ✓ เนื้อสีชมพูปนแดง เนื้อนุ่ม ฉ่ำน้ำ ผิวเป็นมัน
- ✗ เนื้อสีซีดหรือคล้ำเกินไป เนื้อแห้งแข็ง มีจุดเลือดออก

นางบังอร อุปริมาตกร เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ

11.นางสาวสรินทร์รัตน์ พระสุมิ นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ

โรค พี อาร์ อาร์ เอส

PORCINE REPRODUCTIVE AND RESPIRATORY SYNDROME
หรือ PRRS

สาเหตุ

เกิดจากเชื้อไวรัสในกลุ่ม Arteriviridae

การแพร่กระจายของเชื้อ

- บำสุกรป่วย หรือสุกรที่เป็นตัวอมโรคเข้าสู่ฝูงโดยตรง
- แพร่กระจายทางอากาศภายในรัศมี 3 กิโลเมตร
- แพร่กระจายในน้ำอสุจิ
- การผสมพันธุ์หรือผสมเทียม
- สัมผัสโดยตรงกับสัตว์ป่วย
- การดมและเลียกัน

อาการ

แม่พันธุ์ มีไข้ เบื่ออาหาร ทำให้เกิดการแท้งหรือลูกตายแรกคลอดสูง อัตราการผสมติดต่ำ

พ่อพันธุ์ ทำให้คุณภาพน้ำเชื้อลดลง อัตราการผสมติดต่ำ

สุกรดูดนม สุกรอนุบาล และสุกรขุน มีปัญหาระบบทางเดินหายใจ แคระเทริน โตช้า และเกิดโรคแทรกซ้อนง่าย

การควบคุมและการป้องกันโรค

1. มีการจัดการฟาร์มและสุขาภิบาลที่ดี โดยเน้นการจัดการความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity)
2. สุกรสาวทดแทนในฝูง ควรมาจากแหล่งปลอดเชื้อไวรัส PRRS และต้องมีการกักโรคอย่างน้อย 2 เดือน ก่อนนำมารวมฝูง
3. ปัจจุบันมีวัคซีนป้องกันโรค PRRS แต่ประสิทธิภาพของวัคซีนยังไม่ดีพอ จึงควรเน้นเรื่องการจัดการฟาร์มเป็นหลัก

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ
 ✉️ pvio_ano@dld.go.th
 ☎️ 045541204

ผู้จัดทำ นางสาวสรินทร์รัตน์ พระสุมิ
 ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ

12.นางสาวศิวรี แสงสว่าง นักจัดการงานทั่วไป

กำหนดวันและเวลาหยุดบ๋าโค กระบือ แพะ แกะ สุกร และนกกระทาออกเทศ ยกเว้น สัตว์ปีก

หยุดบ๋า ในวันและเวลา* ดังต่อไปนี้

1. วันเพ็ญ
2. วันเข้าพรรษา
3. วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง
และวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินี

นับตั้งแต่วันที่ 00.01 นาฬิกา
จนถึงเวลา 24.00 นาฬิกา

*กำหนดวันและเวลาหยุดบ๋าครั้งนี้ ใช้ใช้บังคับเป็นการชั่วคราวของกรมปศุสัตว์ตามประกาศ 39
 ของกระทรวงปศุสัตว์กรมปศุสัตว์ในการกำหนดวันหยุดบ๋า พ.ศ. 2559

พินิจ : กุฎการตรวจ กำหนดวันและเวลาหยุดบ๋า พ.ศ. 2555, 2555, 24 มิถุนายน, จากที่จางานบ๋า, หน้า 130 ตอนที่ 40 ต. หน้า 7-8

กรมปศุสัตว์ กระทรวงปศุสัตว์กรมปศุสัตว์

13.นางสาวรัฐชยา ศรีงามเจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์

เฝ้าระวัง! โรคลัมปี สกิน (Lumpy skin disease)

โรคนี้อาจเกิดจากอะไร > มีสาเหตุเกิดจากเชื้อไวรัส Lumpy skin disease virus

เกิดกับใคร > เป็นโรคที่เกิดเฉพาะในโค กระบือ ไม่เป็นโรคที่ติดต่อจากสัตว์สู่คน **ไม่ติดคน X**

อาการที่พบ > พบตุ่มเนื้อบนผิวหนังและเยื่อเมือกทั่วร่างกาย ซึ่งต่อมาจะตกสะเก็ดและเป็นแผลหลุม สัตว์อาจมีไข้และหายใจลำบากร่วมด้วย

พาหะของโรค > โรคนี้อาจมีแมลงดูดเลือดเช่น เห็บ แมลงวันดูดเลือด และขุ่นเป็นพาหะแพร่กระจายเชื้อ

ป้องกันอย่างไร > กำจัดแมลงพาหะนำโรค ล้างคอกฆ่าเชื้อโรค ตลอดจนกางมุ้งให้แก่สัตว์เพื่อป้องกันแมลงดูดเลือด

ติดต่อทางไหน > สามารถติดต่อได้ผ่านการสัมผัสสัตว์ป่วยโดยตรง ผ่านทางน้ำเชื้อของพ่อพันธุ์ที่เป็นโรค หรือผ่านทางรกได้

รักษาได้ไหม > รักษาตามอาการ อาจต้องตัดสัตว์ทิ้งเพราะให้ผลผลิตไม่ได้ในระยะยาว

เมื่อพบเจตตักตัวป่วย สวม มีดปกติ สวมรองเท้า เฝ้าระวังที่บุคคลที่เข้ามาในพื้นที่ หรือสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ โทรศัพท์ ๐๔๕๕๔๑๑๔ อีเมล pto_aj@pdj.dps.go.th

14.นางสาวบุษญารินทร์ โพธิ์วาริ เจ้าพนักงานสัตวบาล

นิยามโรคใช้หวัดนกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก้ไขใหม่ พ.ศ. 2564

สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงในระบบฟาร์ม

- *สัตว์ปีกที่เลี้ยงหรือขัง: 1 ใน 2 วัน หรือ
- *มีสัตว์ปีกที่เลี้ยงหรือขัง: 5 ใน 1 วัน หรือ
- *ขังหรือเลี้ยง: 5 ใน 1 วัน

สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงแบบหลังบ้าน

- *สัตว์ปีกที่เลี้ยงแบบหลังบ้านในหมู่บ้านเดียวกัน หรือบริเวณใกล้เคียงกัน มีสัตว์ปีกหรือขังหรือเลี้ยงหรือขังในระยะเวลาข้างต้นไม่เกิน 7 วัน

สัตว์ปีกที่ขนส่ง ขนสัตว์ต้องแสดงอาการอันร่วมด้วย ดังนี้

- หงอย ซึม
- ชัก คอปิด
- หงอนและเหยี่ยวมีสีคล้ำ
- ศับข้างมีจุดเลือดออก

ผู้จัดทำ นางสาวบุษญารินทร์ โพธิ์วาริ เจ้าพนักงานสัตวบาล

15.นางสาวเบญจวรรณ โชคสวัสดิ์ พนักงานผู้ช่วยสัตวบาล

โรคปากและเท้าเปื่อย

อาการโรค

มีไข้ ซึม เบื่ออาหาร หลังจากนั้นจะมีเม็ดตุ่มพอง เกิดที่ริมฝีปากในช่องปาก เช่น เหงือกและลิ้น ทำให้น้ำลายไหล กินอาหารไม่ได้ และเกิดเม็ดตุ่มที่ระหว่างช่องกับ โรกิบ ทำให้เจ็บมาก เดินกะเผลกเมื่อเม็ดตุ่มแตกออกอาจมีเชื้อแบคทีเรีย ทำให้แผลหายได้ช้า

เรียนรู้รับมือ โรคปากและเท้าเปื่อยอย่างไร

ฉีดวัคซีนป้องกัน

ฉีดวัคซีนป้องกันโรคให้แก่ โค กระบือ และ แกะ อายุตั้งแต่ 4 เดือนขึ้นไป ตามรอบที่กรมปศุสัตว์ เก็บรักษาวัคซีนที่อุณหภูมิ 2 - 8 องศา

ฉีดวัคซีนเข้าไฉวหนึ่ง

ป้องกันเชื้อเข้าฟาร์ม

พ่นยาฆ่าเชื้อ
ควบคุมคนเข้าออกฟาร์ม
จำกัดการเคลื่อนย้ายสัตว์
ควบคุมยานพาหนะเข้าออกฟาร์ม
รักษาความสะอาด

เฝ้าระวังโรค

พบสัตว์ที่แสดงอาการรีบแจ้งเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์

ข้อปฏิบัติ

ฉีดวัคซีนให้สัตว์บิลละ 2 ครั้ง พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนเข้า-ออกฟาร์ม สัตว์ที่ซื้อใหม่ ต้องทำไว้ดูอาการก่อนนำเข้าฝูง หากพบสัตว์ป่วยให้แยกกัก ห้ามขาย ห้ามฆ่าและห้ามเคลื่อนย้าย และแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ภายใน 12 ชั่วโมง

ผู้จัดทำ ➡ นางสาวเบญจวรรณ โชคสวัสดิ์

16.นายสิงห์ทอง วันชัย พนักงานผู้ช่วยสัตวบาล

วัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อยสำหรับโค กระบือ แพะ แกะ (Foot and Mouth disease vaccine)

- เป็นวัคซีนเชื้อตายชนิดน้ำ (Aqueous vaccine) สกัดจากเชื้อไวรัสโรคปากและเท้าเปื่อย ซึ่งเตรียมจากเซลล์กระเพาะเลี้ยงสัตว์ปศุสัตว์ และทำไฉวหนึ่งด้วยสาร Binary Ethylene Imine (BEI)
- ใช้ฉีดป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยสำหรับโค กระบือ และ แพะ
- วิธีฉีดยา**
 - ฉีดวัคซีนครั้งแรกครั้งเดียว 4 เดือน ถึง 6 เดือน
 - ฉีดครั้งที่ 2 หลังจากฉีดครั้งแรก 3-4 สัปดาห์ และฉีดซ้ำทุก 6 เดือน
 - สำหรับโคเนื้อ ฉีดซ้ำทุก 6 เดือน
 - สำหรับโคนม ฉีดซ้ำทุก 4 เดือน

- ฉีดครั้งละ 2 มล. เข้าไฉวหนึ่ง
- สัตว์จะมีความคุ้มโรคหลังจากฉีดวัคซีน 3-4 สัปดาห์ และอยู่ได้นาน 6 เดือน
- เก็บในตู้เย็นอุณหภูมิ 2-8 องศาเซลเซียส ห้ามเก็บในช่องแช่แข็ง
- ในกรณีที่ใช้ส่วนผสมของสารแก้ปวด เช่น ไซโคลอ็อกซิเจน เช่น Chlorpheniramine (คลอเฟนิรามีน) 10 mg/ml ขนาด 1 มล. คือ 50 มก. ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ

ที่มา สำนักเทคโนโลยีชีวภัณฑ์สัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายสิงห์ทอง วันชัย ตำแหน่ง พนักงานผู้ช่วยสัตวบาล

17.นางกมลชนก ธนกรภักดี นักวิทยาศาสตร์

กาฬโรคสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก(โรคพีพีอาร์) Peste des petits ruminants (PPR)

สาเหตุ: เชื้อไวรัส Morbillivirus

การติดต่อ - สัมผัสใกล้ชิดหรือจากสัตว์ป่วย
- สัมผัสวัตถุที่ปนเปื้อนเชื้อไวรัส

ติดต่อและแพร่ระบาดในสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก
แพะ แกะ กวาง และสัตว์ป่าบางชนิด

พบเห็นสัตว์ป่วยโปรดแจ้ง....
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอพื้นที่
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ
0-4554-1204

อาการ - ไข้สูง ซึม น้ำมูกน้ำตาไหล หายใจลำบาก
มีแผลในช่องปาก ท้องเสียรุนแรง ปอดบวม
อัตราป่วยมากกว่า 90% อัตราตายมากกว่า 50%

ผู้จัดทำ : นางกมลชนก ธนกรภักดี
นักวิทยาศาสตร์

18.นางสาวสรริลา โยวะศรี นักวิชาการสัตวบาล

องค์ประกอบฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์

• บ่อทิ้งซาก
ทำจากบ่อซีเมนต์ความลึกไม่น้อยกว่า 50 ซม. มีฝาปิดห่างจากพื้นที่เลี้ยง และ กันตาข่ายไม่ให้สัตว์อื่นเข้า

• ไก่ไข่อินทรีย์
มีสถานที่เก็บไข่ไก่อินทรีย์ที่เหมาะสม ไม่ปนเปื้อนกับไข่ชนิดต่าง ๆ

• คอกพักสัตว์ป่วย
พื้นคอกยกสูงพอสมควร ทำถาดรองมูลไม่ให้มูลสัมผัสพื้น และตาข่ายเพื่อไม่ให้สัตว์อื่นเข้ามาในบริเวณ

• แนวกันชน
แข็งแรงป้องกันไม่ให้ไก่เข้า-ออกได้กรณีอยู่ใกล้พื้นที่สารเคมีให้ทำคั่นดินนูนสูง และปลูกพืชตามแนวคั่นดิน

• คอกสัตว์
พื้นที่เหมาะสมไม่มากกว่า 4 ตัว/ตรม. มีหลังคาบังแดดบังฝนมีรางอาหาร ถังน้ำ มีคอนนอนเพียงพอ

• อาหาร
ใช้อาหารปลอดสารพิษ และได้รับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่เป็นพืชตัดแปลงพันธุกรรม อาหารระยะอินทรีย์ ไม่น้อยกว่า 80% มีโภชนาที่เหมาะสม

• ประตุทางเข้า
มีบ่อจุ่มเท้า ใช้ปูนขาว หรือยาฆ่าเชื้อผสมน้ำตามอัตราส่วน พร้อมฝาปิด และรองเท้าบูท สำหรับปฏิบัติงาน

ผู้จัดทำ นางสาวสรริลา โยวะศรี
ตำแหน่ง นักวิชาการสัตวบาล

19. นายสุวรรณศักดิ์ สุวรรณชาติ เจ้าพนักงานสัตวบาล

เลือกซื้อไข่สดอย่างไร ให้ปลอดภัยต่อ สุขภาพ

1. เลือกไข่ที่มีสีน้ำตาล สะอาด ผิวเรียบ แข็ง
เลือกต้องไม่บางหรือนิ่ม ไม่มีรอยแตก หรือรอยบุบ
2. ควรเลือกซื้อไข่ที่บรรจุในภาชนะหรือถาดที่สะอาด
ต้องไม่มีมูลสัตว์ติดมาหรือเปื้อนที่เปลือกไข่
3. ตูเปลือกไข่ ไข่ไก่ที่สดจะมีผิวคล้ายแป้งจับติดอยู่
จับดูแล้วเนียนมือ หากเปลือกไข่ลื่นมันแสดงว่าเป็นไข่เก่า
4. เลือกซื้อไข่สดจากสถานที่จำหน่ายที่ผ่านการรับรอง
จากกรมปศุสัตว์

จัดทำโดย นายสุวรรณศักดิ์ สุวรรณชาติ เจ้าพนักงานสัตวบาล

20. นางพิมพ์ประภา อ่อนศรีประไพ เจ้าพนักงานสัตวบาล

รู้จัก "โรคลัมปี สกิน" (Lumpy skin disease) โรคระบาดในโค กระบือ

ไม่ติดต่อสูคน
เนื้อวัวกินได้

สาเหตุ → เชื้อไวรัส Lumpy skin disease virus เป็นโรคที่เกิดเฉพาะในโค กระบือ ไม่สามารถติดต่อจากสัตว์สู่คน

พาหะนำโรค → ไรต์สปี สกิน มีแมลงดูดเลือดเช่น เห็บ แมลงวันดูดเลือด และยุง

อาการ → สัตว์ที่ติดเชื้อจะมีไข้สูง ต่อมำน้ำเหลืองโต และมีตุ่มขนาดใหญ่ ประมาณ 2-5 เซนติเมตร ขึ้นที่ผิวหนังทั่วร่างกาย พบมากที่คอ หัว เต้านม อุ้งอ้นตะ และหว่างขา ตุ่มที่ขึ้นอาจแตก ตกสะเก็ดและเกิดเป็นเนื้อตาย หรือมีหนอง แผลมาไซได้ อาจพบตุ่มน้ำใสขึ้นที่เยื่อเมือก ทางเดินหายใจและทางเดินอาหาร ทำให้มีอาการน้ำลายไหล ลาลิ้นเสบ มีตุ่มขึ้นที่เยื่อเมือก

ติดต่ออย่างไร → สามารถติดต่อได้ผ่านการสัมผัสกับสัตว์ป่วยโดยตรงผ่านทางน้ำเชื้อของพ่อพันธุ์ ซึ่งเป็นโรคพหุคูณทางรังไข่

รักษาได้หรือไม่ → รักษาตามอาการอาจคัดสัตว์ทิ้ง เพราะให้ผลผลิตไม่ดีในระยะยาว

การป้องกัน

กำจัดแมลงพาหะนำโรค
ปรับภูมิทัศน์โดยรอบฟาร์มให้โปร่งโล่ง
ล้างคอกฆ่าเชื้อ
กางมุ้งไฟแมกซ์เพื่อป้องกันแมลงดูดเลือด หรือฉีด
พ่นไล่ยุง

เมื่อพบเจอสัตว์ป่วย คาส นิตปภัคดิอจเรินแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อำเภอเมืองอำนาจ โทรศัพท์ 061 - 0297309 อีเมล a3707ad@d.d.go.th หรือ
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ โทรศัพท์ 045 - 541204 อีเมล pv10_agok@d.d.go.th

นางพิมพ์ประภา อ่อนศรีประไพ
เจ้าพนักงานสัตวบาล

21.นางากรณ์ ปกิรณะ นักวิชาการสัตวบาล

เลือกซื้อเนื้อสัตว์-ไข่ ปลอดภัย ใส่ใจผู้บริโภค สังเกตตรา “ปศุสัตว์ OK”

เนื้อหมู

เนื้อสีชมพู ไม่ซีดหรือแดงเกินไป ไม่มีเม็ดสาकुหรือตัวอ่อนของพยาธิตัวตืด ไม่มีกลิ่นเหม็น

เนื้อไก่, ไข่

หนังสะอาดไม่มีมูลหรือขนติดมากเกินไป เนื้อสีแดงอมชมพู ไม่แดงเกินไป หรือมีสีคล้ำเขียว ไม่มีกลิ่นเหม็น

ไข่ไก่, ไข่เป็ด

ไม่มีจุดสีเทาหรือดำ ไม่มีมูลติด จับแล้วสากมือ ไม่ลื่น เปลือกไข่ไม่แตก ไข่ไก่สีเนื้อนวล ไข่เป็ดสีขาวนวล

นางากรณ์ ปกิรณะ ตำแหน่ง นักวิชาการสัตวบาล สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ